

Ettekandja Jüri Kann

Vabariigi President Tallinna visioonikonverentsile 19. septembril 2005

Austatud konverentsil osalejad,
visionäärid ja Tallinna arengu toetajad!

On rõõm tõdeda, et tulevikuküsimused on nii põhjalikult ja kõrgel tasemel arutusel. See teema on palju igavikulisem kui poliitiline võim ja valimised. Sest soovides saavutada kvalitatiivset muutust nii keerukas süsteemis, nagu seda on linn, jääb väheseks isegi ühest inimpõlvest, rääkimata siis ühest valimistsüklist. Seepärast vajab linna arendamine pikaajalisi kokkuleppeid, missioonitunnet ja mõistagi ka häid ideid.

Pealinnas toimuv puudutab kogu rahvast ja selles peegeldub nagu veetilgas terve meie riigi käekäik. Täna võiksime küsida, kas meie sooviks on arendada rahvusriigi pealinna, maailmalinna või mõlemat. On ju teada ka riike, nagu Holland, Pakistan või Iisrael, kus pealinna ülesandeid täidab sisuliselt kaks linna.

Tallinn on unikaalne kultuurimälestis, kus suhteliselt kitsas ruumis põimuvad keskaeg, aguliro mantika, nn kroonuaeg ja lõpuks ka nõukogulik pärand. Paljud ajastud ja ajaloosündmused on jätnud meie pealinna oma jäljed ja on raske sellele võistlejat leida. Kui Tallinnast peaks saama Euroopa kultuuripealinn aastaks 2011, siis annab see loodetavasti impulsi tuua linna omapära veelgi enam esile.

Ent me ei armasta ega arenda Tallinna ainult tema unikaalsuse pärast. Me tahame end siin ka linnaelanikena iga päev hästi tunda. Üldjuhul peaks iga elanik saama kaasa rääkida linna arengus, ehitiste kavandamises ja parkide ümberkujundamises. Kui võtta arvesse ka tõsiasi, et neli viiendikku Eestisse tehtud otseinvesteeringutest on saabunud Tallinna, siis on suurepärased eeldused inimsõbraliku linnaruumi kujunemiseks.

Siinkohal tasub meenutada, et maailma üks esimesi süstemaatilisi linna-uurimusi oli Edgar Kanti "Tartu linn kui ümbrus ja organism" aastast 1926. Ta teoses kutsutakse vaatlema linna ühtaegu kui tervikut ja ka kui üksikelementide kogumit. Hilisem Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik ja Tartu Ülikooli rektor Edgar Kant pani aluse antropöökoloogiale kui teadusele. Siit kasvas välja urbanistika, mis keskendus linnaelanikega vahetult seotud valdkondadele - transpordile ja keskkonnamõjuritele.

Arenenud riikide kogemused näitavad, et suurenevate liiklusvoogudega toimetulekuks on ühiskonnal odavam investeerida ühistransporti ja teha seda nii, et sellest saaks arvestatav alternatiiv sõiduauto igapäevasele kasutamisele. Seejuures on oluline teadvustada, et autoga liikleja vajab 20 korda rohkem tänavapinda kui ühissõiduki reisija.

Arvesse tuleb võtta sedagi, et saastatud õhuga piirkonnas põevad inimesed sagedamini hingamisteede haigusi, hüpertoonia- ja isheemiatõbe, naha- ja muid haigusi. Paraku puudub Eestis põhjalik elanike tervisesei re sõltuvalt õhusaastest. Ent just pealinn peaks siin eeskju näitama, sest inimkeskne linnaruum algab selle ohutusest.

Lubage lõpetuseks viidata taas Edgar Kantile ja tema uurimusele, mille moto on: "Linna tuleb suhtuda kui elusolendisse." Suhtugem nii ka oma pealinna!

Arnold Rüütel
Kadriorus, 19. septembril 2005. aastal